

ШТА ВИ МОЖЕТЕ ДА УРАДИТЕ? У СКЛАДУ СА ПРЕПОРУКАМА СВЕТСКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Не гајите комарце! Учините следеће:

У близини вашег стамбеног објекта или куће у природи, уклоните старе гуме, конзерве, тегле, тацне и све остале предмете у којима се задржава вода погодна за развој ларви.

Једном недељно потпуно испразните посуде у којима чувате воду, чак и у затвореном простору.

Чистите канале од корова и отпадака, да буду проточни, а вода у њима чиста.

Једном годишње проверите да ли су вертикале и други делови олука запушени опалим лишћем или другим материјалом.

Поставите мреже на вентилационе отворе и побољшајте заптивање шахтова, септичких јама и посуда за чување кишнице.

Поставите мреже (стару завесу) на прозоре соба и других просторја.

Редовно косите траву у двориштима.

Не правите сталне барице око дворишних чесми.

Обавестите нас о свим местима са стајаћом водом у близини ваше куће.

Не заборавите да се комарци, који Вас муче у току спарних летњих ноћи, развијају око Вас. Проверите сами, сада знате више.

Издавач:

Градски завод за јавно здравље Београд

За издавача:

Прим.мр.сц.др Слободан Тошовић

Аутор:

Прим. Др Снежана Матић-Бесарабић

Рецензенти:

Др сц. Петар Кљајић
Проф. Др сц. Петар Вукша

Лектор:

Проф. Весна Дражиловић-Дудић

Техничка припрема и графички дизајн:

Зоран Мирић

- ▶ Град Београд-Секретаријат за заштиту животне средине
- ▶ Центар за пестициде и заштиту животне средине - Институт за истраживања у пољопривреди Србија
- ▶ Завод за биоциде и медицинску екологију
- ▶ Градски завод за јавно здравље

СУЗБИЈАЊЕ

КОМАРАЦА

НА ТЕРИТОРИЈИ БЕОГРАДА

УЗ ВАШУ ПОМОЋ

УСЛОВИ ЗА РАЗВОЈ КОМАРАЦА

Глобално

Глобално загревање условљава многе измене у клими. Пораст инфекција које преносе комарци су једна од последица глобалног загревања. Неки модели предвиђају да ће до краја 21. века загревање повећати зону трансмисије маларије са садашњих 45% светске популације на 60%.

У Београду

Београд има повољне климатско-метеоролошке услове који омогућавају одржавање и опстанак великог броја комараца.

Еколошки посматрано, територија Београда представља комбинацију урбане, полуурбане и руралне средине, што је сврстава у вулнерабилно (ризично) подручје.

МЕСТА ПОВОЉНА ЗА РАЗВОЈ КОМАРАЦА

У урбаној средини: отворени сливници, кишна канализација, вода у шахтовима, отирачи са решеткама, сметлишта, неуређен и влажан простор око контејнера, посуде за заливање цвећа, жардињере на терасама, цистерне и бурад за воду, септичке јаме, вазе за цвеће на гробљима, градилишта на којима се задржава вода, форланди и сл.

У полуурбаној средини: дворишта са неуређеним чесмама, индивидуалне баште са залихама воде за заливање, неуређена дворишта, септичке јаме, смеће одложено без контроле и др.

У руралној средини: њиве и поља након обилних киша и поплава, мелиорациони канали, фарме за узгајање домаћих животиња, неуређено приобаље.

РАЗВОЈНИ ПУТ КОМАРЦА

Комарци су веома витални, покретљиви и редпродуктивни инсекти. За њихов развој потребна је вода или влажно тле.

У једној чаши или конзерви са водом може да се одгаји 300 комараца за седам дана.

Женка комарца у току живота положи око 1200 јајашаца. Цео развој комараца, од јајашца до одраслог облика, траје до две недеље. Комарци могу да презиме у различитим развојним стадијумима (јаја, ларве, лутке и одрасле форме).

ШТЕТНИ ЕФЕКТИ

- Ометање свакодневних активности људи и нормалних услова за живот (рада, одмора, сна, боравка у природи).
- Преношење и изазивање акутних и системских хроничних обољења (маларија, грозница денга) и многих вирусних инфекција.
- Локалне примарне реакције на месту убода све чешће са алергијским манифестацијама (нарочито код деце и осетљивих особа), које се често компликују секундарним инфекцијама.
- У европском подручју комарци преносе групе арбовируса, за које је потврђено да могу изазвати разне врсте атипичних грозница, мијалгије (болове у мишићима и зглобовима) артралгије, лимфоаденопатије, осипе по кожи.

